

CELEBRACJA "ZSTĄPIENIE CHRYSZTUSA DO OTCHŁANI"

OBRZĘDY WSTĘPNE

Wspólną modlitwę rozpoczynamy śpiewem pieśni, której treść mówi o Chrystusie Zbawicielu, np. *Chrystus wodzem*.

Po jej zakończeniu osoba prowadząca czyni znak krzyża i kieruje do Chrystusa modlitwę:

K: Wielbimy Cię, Panie, nasz Zbawicielu. Ty jesteś Synem Bożym, Stworzycielem świata i Odkupicielem człowieka. Ciebie wielbią aniołowie w niebie i mieszkańcy ziemi. Ty jesteś Najwyższy i nikt nie może się z Tobą równać. W swej niezmiernie wielkiej miłości ukryłeś swój majestat i przyjąłeś postać Sługi. Chciałeś być do nas podobny we wszystkim, oprócz grzechu. Wziąłeś więc na siebie nie tylko trudy codziennego życia, a nawet nie tylko mękę krzyżową, lecz chciałeś także pójść do krainy śmierci. Wszedłeś w ciemność grobu i głębię otchłani. Odnalazłeś tam wszystkich sprawiedliwych, których już nie było na tym świecie, gdyż wcześniej zakończyli ziemskie życie. Czekali tam na Ciebie, jako Zbawiciela. Nie zawiodłeś ich. Nie zapomniałeś o nikim. Każdemu, kto był człowiekiem prawym podałeś dłoń i wprowadziłeś go do krainy życia.

Dziś, w Wielką Sobotę, pragniemy rozważyć tę prawdę. Chcemy ją na nowo przyjąć i dzięki niej poznać lepiej potęgę Twojej miłości. Niesie ona zbawienie wszystkim: żyjącym i zmarłym, ludziom i przyrodzie, rzeczywistości widzialnej i niewidzialnej. Ty jesteś Jedynym Zbawicielem świata. Poza Tobą nie ma zbawienia, nie ma nadziei, nie ma przyszłości. Daj nam, Jezu, Twego Ducha, abyśmy mogli lepiej poznać nieskończoną moc Twojej zbawczej miłości.

Następuje śpiew do Ducha Świętego, np. *Prowadź nas, Duchu Prawdy*.

K: Módlmy się. (*chwila ciszy*) Przybądź Duchu, Stworzycielu. Przyjdź potęgę miłości Ojca i Syna. Przyjdź radości zbawionych i nadzieję umarłych. Przybądź i oświeć nasze umysły, abyśmy zobaczyli wielkość i moc dzieła zbawienia dokonanego przez Chrystusa. Niech nasze serca śpiewają pieśń wdzięczności Ojcu przedwiecznemu, od którego wszystko pochodzi i do którego wszyscy zmierzamy, który żyje i króluje na wieki wieków.

W: Amen.

„NAWET UMARŁYM GŁOSZONO EWANGELIĘ” (1 P 4, 6)

Z Pierwszego listu św. Piotra Apostoła:

(1 P 3, 18-19)

L: Chrystus raz umarł za grzechy, sprawiedliwy za niesprawiedliwych, aby was do Boga przyprowadzić; zabity wprowadził na ciele, ale powołany do życia Duchem. W nim poszedł ogłosić zbawienie nawet duchom zamkniętym w więzieniu.

Rozważanie:

„Liczne wypowiedzi Nowego Testamentu, według których Jezus został wskrzeszony «z martwych» (Dz 3, 15; Rz 8, 11; 1 Kor 15, 20), zakładają, że przed zmartwychwstaniem przebywał On w krainie zmarłych. Takie jest pierwsze znaczenie, jakie przepowiadanie apostoelskie nadało zstąpieniu Jezusa do piekieł; Jezus doświadczył śmierci jak wszyscy ludzie i Jego dusza dołączyła do nich w krainie umarłych. Jezus zstąpił tam jednak jako Zbawiciel, ogłaszając dobrą nowinę uwięzionym duchom” (KKK 632).

„Krainę zmarłych, do której zstąpił Chrystus po śmierci, Pismo święte nazywa piekłem, Szeolem lub Hadesem, ponieważ ci, którzy tam się znajdują, są pozbawieni oglądania Boga. Taki jest los wszystkich zmarłych, zarówno złych, jak i sprawiedliwych, oczekujących na Odkupiciela, co nie oznacza, że ich los miałby być identyczny, jak pokazuje Jezus w przypowieści o ubogim Łazarzu, który został przyjęty «na łono Abrahama» «Jezus Chrystus, zstępując do piekieł, wyzwolił dusze sprawiedliwych, które oczekiwały swego Wyzwolicielea na łonie Abrahama». Jezus nie zstąpił do piekieł, by wyzwolić potępionych, ani żeby zniszczyć piekło potępionych, ale by wyzwolić sprawiedliwych, którzy Go poprzedzili” (KKK 633).

Pięknie i obrazowo opisuje tę prawdę dzisiejsza liturgia w Godzinie czytań: „Wielka cisza spowiła ziemię; wielka na niej cisza i pustka. Cisza wielka, bo Król zasnął, ziemia się przeleżała i zamilkła, bo Bóg zasnął w ludzkim ciele, a wzbudził tych, którzy spali od wieków... Idzie, by odnaleźć pierwszego człowieka, jak zgubioną owieczkę. Pragnie nawiedzić tych, którzy siedzą zupełnie pogrążeni w cieniu śmierci; by wyzwolić z bólów niewolnika Adama, a wraz z nim niewolnicę Ewę, idzie On, który jest ich Bogiem i Synem Ewy... «Oto Ja, twój Bóg, który dla ciebie stałem się twoim synem... Zbudź się, który śpisz! Nie po to bowiem cię stworzyłem, byś pozostawał spętany w Otchłani. Powstań z martwych, albowiem jestem życiem umarłych»” (Starożytna homilia na Wielką i Świętą Sobotę).

Pozostańmy w chwili ciszy przed Jezusem obecnym wśród nas w Najświętszym Sakramencie i uwielbiamy Jego miłość, która kieruje Jego kroki do krainy zmarłych, aby ich wyprowadzić z ciemności i wprowadzić do krainy życia.

Chwila ciszy.

Modlitwa:

K: Uwielbiamy miłosiernego Jezusa, który zstępuje do otchłani, aby zanieść jej mieszkańcom zbawienie.

Śpiew: Bądź uwielbiony, miłosierny Panie.

- Ty stałeś się do nas podobny nie tylko w ziemskim życiu, lecz także w doświadczeniu śmierci.
- Ty nie zostawiłeś sprawiedliwych w ciemnościach grobu, lecz otwarłeś dla nich bramy nieba.
- Ty pokonałeś dzieło Szatana, który wprowadził człowieka w ciemność śmierci.
- Twoja miłość jest potężniejsza niż destrukcyjna moc władcy tego świata.
- Przed Tobą zgina się każde kolano istot niebieskich i ziemskich i podziemnych.
- Ty jesteś Panem, pełnym dobroci i miłosierdzia, zbawiającym żywych i umarłych.

K: Trwajmy w uwielbieniu potęgi naszego Pana Jezusa Chrystusa śpiewając pieśń o Jego miłości.

Śpiew pieśni, np.: Misericordias Domini lub Godzien jesteś.

JEZUS CHRYSTUS, JEDYNY ZBAWICIEL ŚWIATA

Z Apokalipsy św. Jana Apostoła:

(Ap 7, 9)

L: Potem ujrzałem: a oto wielki tłum, którego nie mógł nikt policzyć, z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków, stojący przed tronem i przed Barankiem. Odziani są w białe szaty, a w ręku ich palmy.

Rozważanie:

W świetle słów Apokalipsy ukazujących nam nieprzeliczone rzesze zbawionych „z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków” rozważmy prawdę o powszechności zbawienia dokonanego przez Chrystusa. „Zstąpienie do piekieł jest całkowitym wypełnieniem ewangelicznego głoszenia zbawienia. Jest ostateczną fazą mesjańskiego posłania Jezusa, fazą skondensowaną w czasie, ale ogromnie szeroką w swym rzeczywistym znaczeniu rozciągnięcia odkupieńczego dzieła na wszystkich ludzi wszystkich czasów i wszystkich miejsc, aby wszyscy ci, którzy są zbawieni, stali się uczestnikami Odkupienia” (KKK 634).

Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak przez Chrystusa (por. J 14, 6). Nikt nie jest zbawiony w inny sposób, jak przez Tego, który umarł i zmartwychwstał. Nikt nie osiągnął kiedykolwiek w przeszłości, ani nie osiągnie w przyszłości wiecznego szczęścia inną drogą jak przez zjednoczenie z Chrystusem. Ludzie sprawiedliwi wszystkich czasów i pokoleń, a także wszystkich religii, wyznań i światopoglądów, wierzący i niewierzący, znający Ewangelię i nie znający jej, jeśli dojdą do nieba, to wprowadzi ich tam Chrystus. On jest bowiem jedynym Zbawicielem świata.

U wielu chrześcijan naszej epoki zachwiała się wiara w powszechność i jedyność zbawczego dzieła Chrystusa. Widzą w Chrystusie tylko jednego z wielu nauczycieli życia i przywódców religijnych. Nie wierzą w Jego bóstwo. Uznają tylko Jego człowieczeństwo. Dlatego chcemy dziś na nowo wyznaczyć naszą wiarę. Zanim to uczynimy naszym śpiewem, wsłuchajmy się w fragment jednego z dokumentów Kościoła: „Jezus Chrystus ma szczególne i jedyne, Jemu tylko właściwe, wyłączne, powszechne i absolutne znaczenie i wartość dla rodzaju ludzkiego i jego dziejów. Jezus jest bowiem Słowem Bożym, które stało się człowiekiem dla zbawienia wszystkich. Kierując się taką świadomością wiary, Sobór Watykański II naucza: «Słowo Boże bowiem, przez które wszystko się stało, samo stało się ciałem po to, aby człowiek doskonale zbawił wszystkich i wszystko w sobie złączył. Pan jest celem ludzkich dziejów, punktem, do którego zwracają się pragnienia historii oraz cywilizacji, ośrodkiem rodzaju ludzkiego, weselem wszystkich serc i pełnią pożądań. On jest tym, którego Ojciec wskrzesił z martwych, wywyższył i posadził na swojej prawicy, ustanawiając Go sędzią żywych i umarłych». «Ta właśnie jedyna w swoim rodzaju wyjątkowość Chrystusa nadaje Mu znaczenie absolutne i powszechne, dlatego, będąc w historii, jest On ośrodkiem i końcem historii: „Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec” (Ap 22, 13)»” (DJ 15).

Pozostajmy w chwili ciszy i wyznajmy w sercu naszą wiarę w to, że Chrystus jest jedynym Zbawicielem świata, a Jego zbawienie obejmuje wszystkich i wszystko.

Chwila ciszy.

Modlitwa:

K: Wyznajmy wspólnie naszą wiarę. Śpiewajmy nasze „credo” po każdym fragmencie Pisma Świętego, który zostanie odczytany.

Śpiew: Credo, credo, credo. Amen.

- „Nikt nie zna Syna, tylko Ojciec, ani Ojca nikt nie zna, tylko Syn, i ten, komu Syn zechce objawić” (Mt 11, 27).
- „Gdy on jeszcze mówił, oto obłok świetlany osłonił ich, a z obłoku odezwał się głos: «To jest mój Syn umiłowany, w którym mam upodobanie, Jego słuchajcie!»” (Mt 17, 5).
- „Nie ma w żadnym innym zbawienia, gdyż nie dano ludziom pod niebem żadnego innego imienia, w którym moglibyśmy być zbawieni” (Dz 4, 12).
- „Bóg pragnie, by wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy. Albowiem jeden jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, człowiek, Chrystus Jezus, który wydał siebie samego na okup za wszystkich” (1 Tm 2, 4-6).
- „Jam Alfa i Omega, Pierwszy i Ostatni, Początek i Koniec. Błogosławieni, którzy płuczą swe szaty, aby władza nad drzewem życia do nich należała i aby bramami wchodzili do Miasta” (Ap 22, 13-14).
- „Jezus podszedł do nich i przemówił tymi słowami: «Dana Mi jest wszelka władza w niebie i na ziemi. Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego»” (Mt 28, 18-19).

K: W liturgii Wigilii Paschalnej zaśpiewamy uroczyście „Chwała na wysokości Bogu”. Zakończenie tego hymnu ma charakter wyznania wiary: „Tylko Tyś jest Święty, tylko Tyś jest Panem, tylko Tyś Najwyższy, Jezu Chryste z Duchem Świętym w chwale Boga Ojca. Amen”. Niech ten duch trwa w nas i pobudza nas do śpiewu uwielbienia.

Można zaśpiewać pieśń uwielbienia, np.: Niech będzie chwała i cześć.

KRAINA GRZECHU I ŚMIERCI

Z Listu św. Pawła Apostoła do Rzymian:

(Rz 8, 5-8)

L: Ci, którzy żyją według ciała, dążą do tego, czego chce ciało; ci zaś, którzy żyją według Ducha – do tego, czego chce Duch. Dążność bowiem ciała prowadzi do śmierci, dążność zaś Ducha – do życia i pokoju. A to dlatego, że dążność ciała wroga jest Bogu, nie podporządkowuje się bowiem Prawu Bożemu, ani nawet nie jest do tego zdolna. A ci, którzy żyją według ciała, Bogu podobać się nie mogą.

Rozważanie:

W Jutrzni dnia dzisiejszego Kościół modli się słowami: „Chryste, nowy Adamie, Ty zstąpiłeś do krainy umarłych, aby uwolnić z więzienia śmierci sprawiedliwych, którzy od początku świata byli tam zatrzymani, spraw, aby wszyscy, którzy leżą w grobie grzechów, powstałi do życia”. Modlitwa ta przenosi nas z krainy umarłych, którzy żyli przed Chrystusem, do innej krainy umarłych. Jest ona nazwana „grobem grzechów”. Przebywają w niej ci, którzy trwają w grzechu ciężkim. W świetle Biblii jest to także kraina śmierci. Nie zawsze ta nauka Pisma Świętego jest przez nas dobrze rozumiana. Zatrzymajmy się na chwilę przy niej.

W naszym codziennym doświadczeniu, kiedy człowiek umrze i zostanie pochowany w grobie, wszyscy mówią o śmierci. Kiedy zaś człowiek ciężko zgrzeszy i w ten sposób oddali się od Boga, nikt nie mówi, że umarł. Zupełnie inaczej nazywa te zjawiska Pan Jezus. Kiedy Łazarza pochowano w grobie, Zbawiciel powiedział do uczniów: *Łazarz, przyjaciel nasz, zasnął, lecz idę, aby go obudzić* (J 11, 11). Podobnie mówił o córce Jaira: *Dziewczynka nie umarła, tylko śpi. A oni wyśmiewali Go* (Mt 9, 24). Śmierć cielesną nazywa Pan Jezus snem, a ludzie śmieją się z takiego myślenia. Nie biorą na serio także innych fragmentów nauczania Pana. Zawarte jest ono w przypowieści o miłosiernym ojcu. Kiedy syn marnotrawny odszedł z domu ojca, a potem powrócił, ojciec powiedział najpierw do sług: *mój syn był umarły, a znów ożył* (Łk 15, 24), a następnie powtórzył to samo do starszego syna: *brat twój był umarły, a znów ożył* (Łk 15, 32). Podobnie Chrystus uczył w mowie eucharystycznej: *Jam jest chleb życia. Ojcowie wasi jedli mannę na pustyni i pomarli. To jest chleb, który z nieba zstępuje: kto go spożywa, nie umrze* (J 6, 48-50). W świetle przypowieści o synu marnotrawnym moglibyśmy dodać: „Nie umrze, tylko zaśnie”. Tak ujmie to liturgia pogrzebu: „Nasz brat zasnął w Panu”. Obudzi się w krainie życia.

Przy grobie Jezusa, wyznając naszą wiarę, że On prawdziwie umarł i poszedł do świata umarłych, odkrywamy na nowo prawdę o życiu i o śmierci. Uznajemy, że tragizm śmierci bardziej objawia się w odejściu od Boga, niż w ustaniu biologicznych procesów w ludzkim organizmie. To pierwsze wydarzenie bowiem jest śmiercią w znaczeniu odrzucenia życia. To drugie jest śmiercią w znaczeniu „zaśnięcia”.

Według św. Jana problem życia i śmierci sprowadza się do życia miłością lub braku miłości: *My wiemy, że przeszliśmy ze śmierci do życia, bo miłujemy braci, kto zaś nie miłuje, trwa w śmierci* (1 J 3, 14). Życie jest tam, gdzie jest prawdziwa miłość, śmierć jest tam, gdzie zabraknie miłości. Syn marnotrawny „był umarły” czy też „trwał w śmierci”, gdyż zabrakło mu miłości i zaufania do ojca. Powrócił do życia, gdy jego serce zaczęło bić mocniej na wspomnienie ojca i zapragnęło powrotu do niego. Wrócił więc i zaczął na nowo żyć. Odnalazł się w domu ojca, w relacji do brata i wszystkich domowników.

Rozważając prawdę o Zbawicielu, który zstępuje do grobu, krainy śmierci, aby znajdujących się tam ludzi wyprowadzić z niewoli i dać im życie, modlimy się za wszystkich, którzy trwają w stanie grzechu ciężkiego. Wypraszamy dla nich dar miłosierdzia Bożego, aby byli zdolni usłyszeć głos Chrystusa, który do nich przychodzi i przynosi im orędzie wolności. Podaje im rękę i chce ich wyprowadzić z grobu. Nie wszyscy taki głos Pana słyszą. Nie każdy chce na niego odpowiedzieć. Dlatego pomagamy im naszą modlitwą, postem i ofiarą. Dajemy im świadectwo naszej wiary w niezmiernie miłosierdzie Pana.

Módlmy się w ciszy naszych serc za wszystkich, którzy nie mają wiary i odwagi, aby przystąpić do spowiedzi.

Chwila ciszy.

Modlitwa:

K: Prośmy naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa, którego miłosierdzie jest bez granic, za wszystkich naszych braci, którzy trwają w ciemnościach grzechu.

Śpiew: Okaż nam, Panie, miłosierdzie swoje.

- Ześlij swego Ducha na tych, którzy nie uznają grzechu. Niech Jego światło rozjaśni ciemności ich umysłu.
- Ześlij swego Ducha na tych, którzy nie wierzą w przebaczenie swoich grzechów. Niech Jego miłość napełni ich serca i doprowadzi do tronu Twego miłosierdzia.
- Ześlij swego Ducha na tych, którzy deprawują ludzkie sumienia. Niech Jego moc doprowadzi ich do nawrócenia i naprawienia wyrządzonych krzywd.
- Ześlij swego Ducha na tych, którzy się źle spowiadają. Niech Jego łaska obdarzy ich prawdziwym żalem za grzechy i szczerą gotowością poprawy.
- Ześlij swego Ducha na tych, którzy zaraz po spowiedzi wracają do swoich grzechów. Niech Jego obecność w ich życiu będzie tarczą obronną przed pokusami.
- Ześlij swego Ducha na tych, którzy często korzystają z sakramentu pokuty i dzięki niemu nieustannie wzrastają na drodze życia duchowego. Niech Jego świętość staje się coraz bardziej ich udziałem.

K: Dziękując Chrystusowi za umocnienie naszej wiary zwróćmy się do naszego Ojca w niebie w ufnej modlitwie:

W: Ojczy nasz, któryś jest w niebie, święć się imię Twoje; przyjdź królestwo Twoje; bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj; i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom; i nie wódź nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego.

Modlitwa (z Jutrznii dnia dzisiejszego):

K: Módlmy się: **(chwila ciszy)** Wszechmogący, wieczny Boże, Twój Syn Jednorodzony został złożony w grobie i wyszedł z niego pełen chwały; spraw łaskawie, by wierni, którzy przez chrzest uczestniczą w Jego śmierci, dzięki Jego zmartwychwstaniu osiągnęli radość życia wiecznego. Który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, Bóg, przez wszystkie wieki wieków.

W: Amen.

Następuje śpiew pieśni Zmiłuj się nade mną (lub innej) i zakończenie nabożeństwa.

Jeśli jego uczestnicy nie odmawiają w innym czasie Koronki do Miłosierdzia Bożego, można ją odmówić wspólnie po tej celebracji.

